

Vrienden van het Spoorwegmuseum

Vereniging

Vrienden Dienst - digitaal

Jaargang 6, Nummer: 65

Activiteiten in het museum

t/m 27 november 2022	Expeditie Posttrein
24 dec. t/m 8 jan 2023	Winterstation
17 mrt 2023 t/m 19 mrt 2023	Modeltrein Expo OntraXS

Terugblik Vriendendag in Blerick

Hierbij een link naar 2 video's gemaakt door Vrienden. Een kleine maar interessante terugblik.

Door Jelle van der Tocht en Richard Weurding.

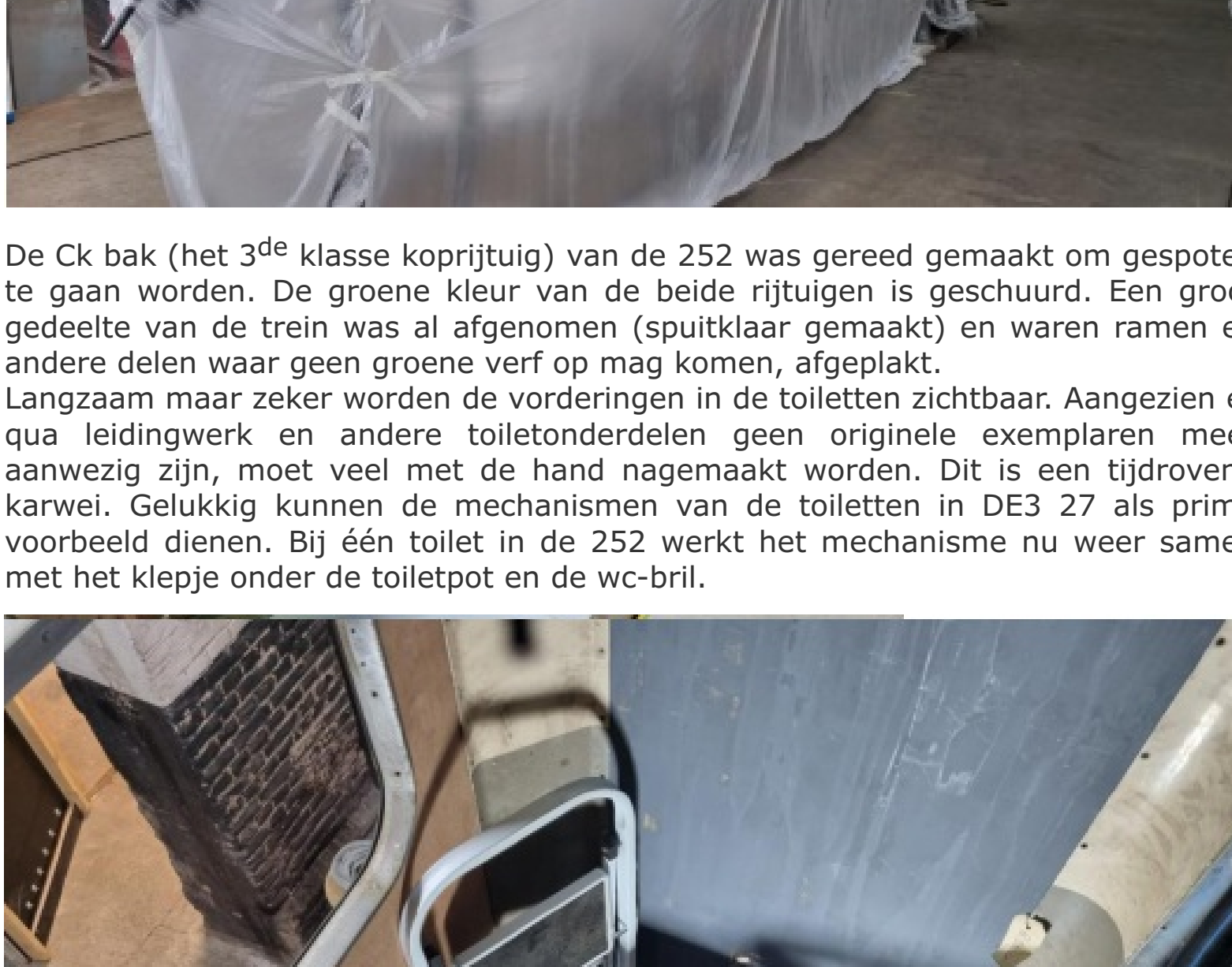


Terugkijkend naar de Techlab XL manifestatie

Cartoon van Hans Proper

Mat '36

Activiteiten rondom Mat '36 treinstel 252 in het Spoorwegmuseum in Utrecht en in het Depot in Blerick.



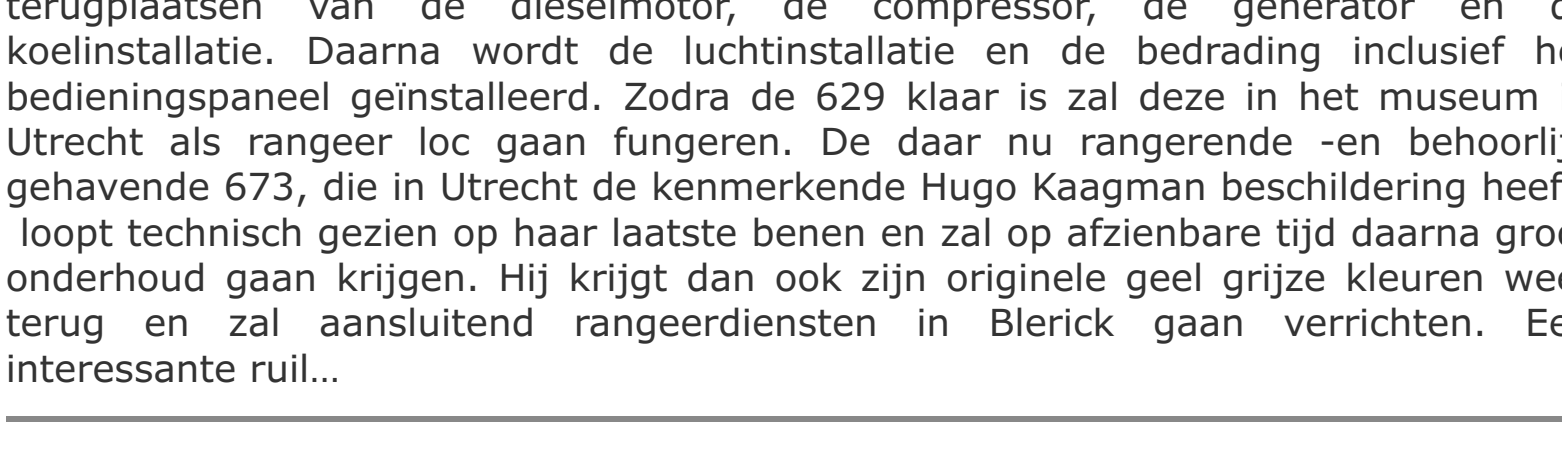
Het werk aan de Mat '36 gaat gestaag door. Tijd voor een update:
Er is behoorlijk wat staal onder de 252 gedemonteerd. Samen met afdekplaten vormt dit normaal de afscherming aan de onderzijde van de trein. Het demonteren ervan is gedaan om plaats te maken voor de "nieuwe" weerstandspakketten die eerder gedemonteerd zijn in Amsterdam van afgevoerde ICMm treinstellen. De weerstandspakketten en vele andere geplukte onderdelen hebben alvast een eerste schoonmaakbehandeling ondergaan met een hogedrukreiniger. Dit was nodig omdat er jarenlang allerlei vuil aan de onderdelen vastgekoekt zat.



De Ck bak (het 3^{de} klasse koprijtuig) van de 252 was gereed gemaakt om gespoten te gaan worden. De groene kleur van de beide rijtuigen is geschuurd. Een groot gedeelte van de trein was al afgenomen (spuitklaar gemaakt) en waren ramen en andere delen waar geen groene verf op mag komen, afgeplakt. Langzaam maar zeker worden de vorderingen in de toiletten zichtbaar. Aangezien er qua leidingwerk en andere toiletonderdelen geen originele exemplaren meer aanwezig zijn, moet veel met de hand nagemaakt worden. Dit is een tijdrovend karwei. Gelukkig kunnen de mechanismen van de toiletten in DE3 27 als prima voorbeeld dienen. Bij één toilet in de 252 werkt het mechanisme nu weer samen met het klepje onder de toiletpot en de wc-bril.



Ook hebben er diverse werkzaamheden op het gebied van de elektrotechnische installatie plaatsgevonden. Er zijn oude onderdelen gedemonteerd, nieuwe kabels zijn gelabeld en aftakkingen zijn gesoldeerd ten behoeve van de in/uit bordjes en de treinverlichting.



Omdat de technische eisen waaraan een trein tegenwoordig moet voldoen zijn veranderd, zullen er op dat gebied aanpassingen gedaan moeten worden. Zo wordt er een apparatenkast speciaal verbouwd om onder de 252 te kunnen worden geplaatst. In deze kast zullen diverse technische componenten geplaatst worden. De kast wordt nog gestraald en gecoat.

LOC 629



Gezien het feit dat er nog veel tijd moet worden besteed aan het Mat '36 project, het project waarop in Blerick nu de volledige focus is gericht, is er op termijn behoefte aan een werkende ranger loc. Maar de werkgroep heeft op dit moment "de handen vol " aan de 252. De ranger loc NS 629 (inclusief alle bijbehorende onderdelen) is daarom naar Jacko Fijn Techniek in Wezep getransporteerd; dit bedrijf zal de vrijwel geheel gedemonteerde locomotief weer "in elkaar zetten". Gestart wordt met de loc weer op haar wielen terug te plaatsen, het daarna terugplaatsen van de dieselmotor, de compressor, de generator en de koelinstallatie. Daarna wordt de luchtinstallatie en de bedrading inclusief het bedieningspaneel geïnstalleerd. De 629 klaar is zal deze in het museum in Utrecht als ranger loc gaan fungeren. De daar nu rangerende - en behoorlijk gehavende 673, die in Utrecht de kenmerkende Hugo Kaagman beschliding heeft - loopt technisch gezien op haar laatste benen en zal op afzienbare tijd daarna groot onderhoud gaan krijgen. Hij krijgt dan ook zijn originele geel grijze kleuren weer terug en zal aansluitend rangerdiensten in Blerick gaan verrichten. Een interessante ruil...

DSM Ketelwagen



Nog meer werkzaamheden aan ons rollend materieel: de DSM ketelwagen krijgt een nieuwe opknappbeurt. Er zijn voorbereidingen getroffen voor het schilderen. De wagen is enige tijd geleden al met een hogedrukspuit schoongespoten, hierbij is al veel loszittend vuil en loszittende verf verwijderd. Daarna is geprobeerd met een vlakschuurmachine de bovenste (zwarte) verflaag te verwijderen. Omdat dit te weinig resultaat opleverde wordt nu geprobeerd dit met een roterende staalborstel te doen. Het idee is dat dan de verflagen rondom de klinknagels en ook op het vlakke gedeelte beter verwijderd kunnen worden. Wordt vervolgd.

Canondagen

In het weekend van 22 en 23 oktober deed het Spoorwegmuseum met De Arend mee aan de Canondagen. In 15 musea stond een sleutelstuk uit de Canon van Nederland centraal. [Kijk hier naar een impressie](#)

Registreren loods Nijverdal

Loods Nijverdal was 2 weken gesloten voor publiek, toen de ruimte was overgenomen door de registrators. Alle hekken waren verwijderd zodat de collectiestukken stuk voor stuk gefotografeerd en geregistreerd konden worden. Het gaf ook de mogelijkheid om alles weer eens grondig schoon te maken!



Bezoek Engelse militairen



In oktober was er bijzonder bezoek. De "Royal Engineers" van het Engelse leger kwamen naar Utrecht voor een speciale herdenkingsdienst bij de "Longmoor". De voorgangers van dit bataljon kwamen in 1944 met deze locomotief naar het vasteland om ons te bevrijden van de Duitsers. In de ceremonie herdenken ze hun gevallen kameraden, plaatsen ze een herdenkingskruis op de stations, is er een afloop gingen ze met deze in Engeland gebouwde loc op de foto. En zoals te zien is, weten militairen hoe een goede groepsfoto moet worden gemaakt!

Lezing over het postvervoer



Op zaterdagmiddag 15 oktober beleefden een 40-tal Vrienden een zeer interessante middag met 2 lezingen over het postvervoer. Allereerst vertelde Evelien Pieterse (Conservator Kunst & Cultuurgeschiedenis) over de organisatie van de tentoonstelling (met een voorbereidingstijd van 1½ jaar) en de wijze waarop in vroeger jaren het vervoer van post op het spoor was georganiseerd. Veel wetenswaardigheden variërend van het gebruik van "briefpalen" (waarbij postzakken tijdens de rit in volle vaart werden "geplukt" en ook weer afgeworpen in netten) tot aan het sorteerproces van de post tijdens de rit. Maar ook interessante informatie over bijvoorbeeld internationale postreizen die zo snel in de dienstregeling waren ingeleid dat er reizigersrijtuigen werden aangehaakt! Berlijn via Vlissingen naar Londen was zo een voorbeeld. Het is al heel lang geleden, al vóór 1925, dat sommige avondpost al de volgende dag kon worden bezorgd!

In de 2^{de} helft mochten de aanwezigen van Georg Groenewoud vernemen hoe het proces bij de PTT verliep. Aanwas was vele jaren verantwoordelijk voor het postvervoer en het aanbrengen van allerlei verbodsborden in de diverse processen bij het postvervoer. Hij vertelde ook wat details over een postroef die plaats vond door de trein in het open veld tot stoppen te dwingen. Eenvoudig door signaaldraden te manipuleren en een stopsein te tonen. Ja, die trein had waardevolle zendingen aan boord! Georganiseerd door onze secretaris, Peter van de Vlist, was er deze keer voor gekozen om de lezing op een zaterdagmiddag te organiseren. Lezingen in de avonden brengen voor sommige Vrienden problemen met reistijden met zich mee.

Peter bedankte Evelien en Georg voor hun waardevolle inzet en het presenteren van zoveel interessante informatie. Het was een interessante middag!

De expositie loopt nog tot 27 nov. 2022!!!



Museumnacht Kids



Het was een groot feest begin oktober. De Museumnacht Kids werd in het Spoorwegmuseum afgesloten met een spetterende disco. Alle 2.500 kaarten waren uitverkocht, tussen de 1.600 en 1.700 personen bezochten ook het Spoorwegmuseum. Ze deden mee met de speurtocht, kenden gewoon een beetje rond of sloten de avond af bij het feest. De reacties waren overwegend positief, er wordt nu eerst geëvalueerd om te kijken of deze avond een vervolg krijgt volgend jaar.

De nieuwe boom bij De Arend

Het is herfst, maar de boom in de Grote Ontdekking heeft bladeren voor alle 4 seizoenen! De boom is van circa 500kg staal, daaromheen veel polyester waaruit de takken van de oude boom zijn hergebruikt. Ieder blad is handmatig eraan geplaatst, dus het was een behoorlijke arbeidsintensieve klus! De boom is voor 90% af, K&S Decor komt nog terug voor de gedetailleerde afwerking, kabels te spannen etc.



De Hondekop



De Hondekop stond enige dagen verborgen achter een groot plastic scherm. Een extern bedrijf werkte de slechte plekken bij aan de buitenkant van de trein. Hij ziet er nu weer buitenkant uit.

Vriendenloterij video



Wat zou jij doen als je een miljoen wilt in de Vriendenloterij? Deze vraag stelde de Vriendenloterij aan een aantal bekende Nederlanders. Een luxe treinreis maken, was het antwoord van Streetlab presentatoren Daan Boom en Jasper Demollin. Daarvoor gingen ze research doen in... het Spoorwegmuseum. Jeroen kon ze daar natuurlijk wel wat over vertellen. [Bekijk hier het filmpje](#). Een kort stukje vanaf 5.45 min.

Boekenwinkel van de NVBS



Wist u dat u als Vriend van het Spoorwegmuseum ook welkom bent in de NVBS-boekenwinkel onder de stationshal van station Amersfoort Centraal? Daar vindt u de grootste sortering boeken en DVD's op railgebied, zowel nieuw als tweedehands.

Nieuwsgierig? Kom dan even langs op de 1^{ste}, 3^e en eventueel 5^e zaterdag van de maand van 12.00 tot 16.00 uur. Alle verdere informatie, ook voor de webshop op [www.NVBS.com](#). NVBS staat voor: Nederlandse Vereniging van Belangstellenden in het Spoor- en tramwezen.

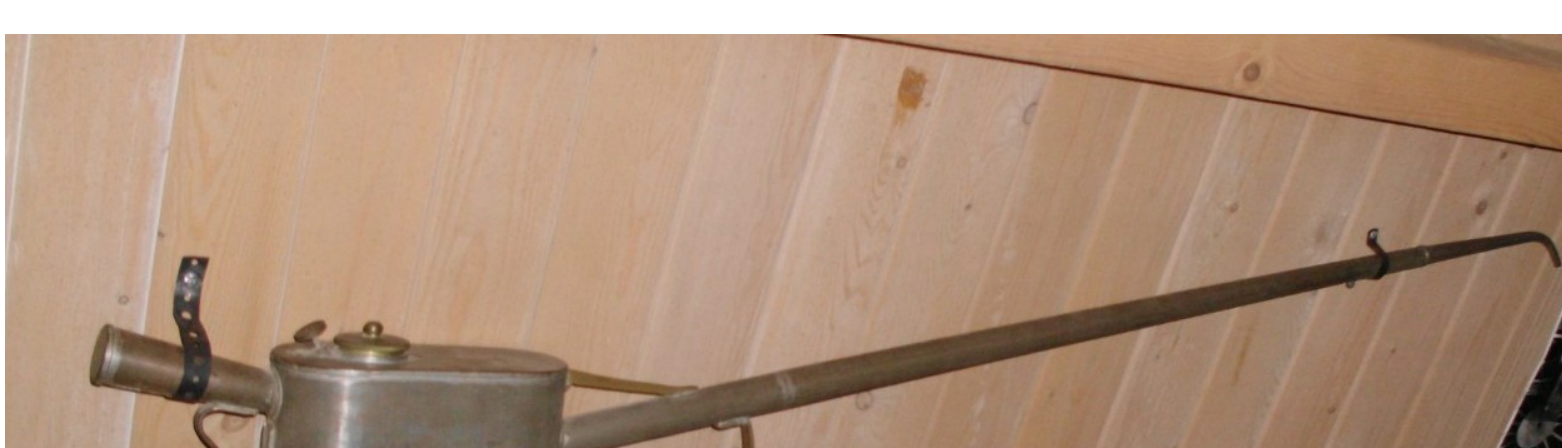
Nieuwe kopfoto gewonnen

Traditiegetrouw willen wij voor de Vrienden Dienst-*digitaal* in het nieuwe kalenderjaar weer gebruik gaan maken van een nieuwe kopfoto. Een foto die mooi de sfeer in of bij het Spoorwegmuseum en/of het museummateriaal, weergeeft. Vrienden worden gevraagd in hun verzameling weer een mooie foto uit te zoeken en ons die toe te sturen.

De verkiezen zijn een zogenaamde "liggende" foto in een hoge resolutie die over de gehele breedte geplaatst kan worden.

Wij kunnen ons ook voorstellen dat er van het laatste Vriendenbezoek aan het Depot in Blerick, een Vriend een mooi motief heeft voor de kopfoto. De redactie is benieuwd! En het resultaat is dat Uw foto het hele jaar de Vrienden Dienst - *digitaal* mag sieren!

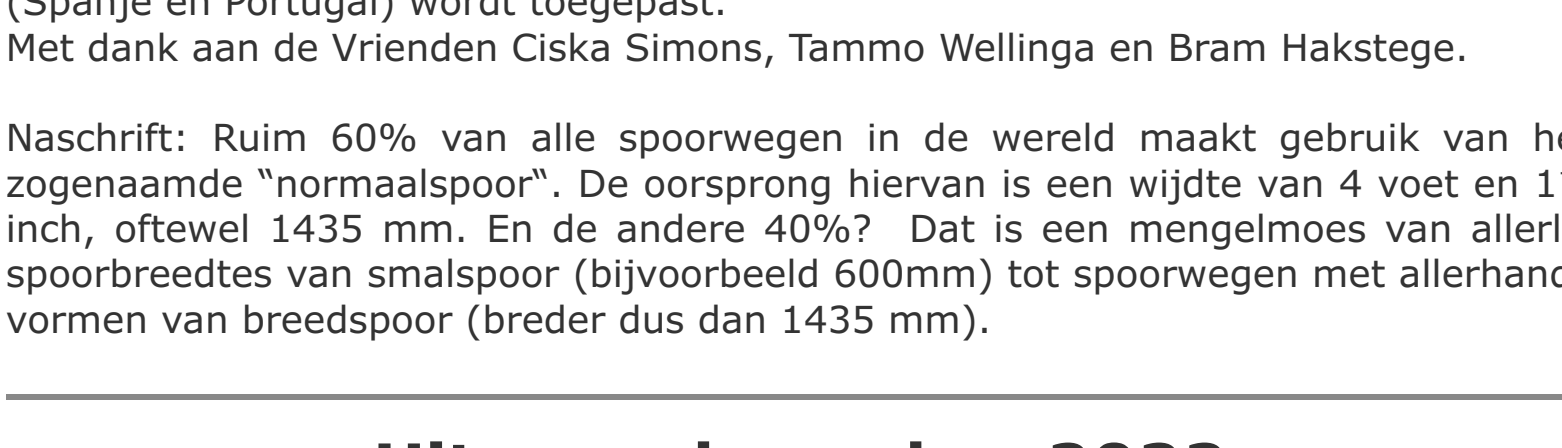
Het raadsel



Het raadsel van de vorige keer:
Het is de regelaar voor de elektrische verwarming in het Postrijtuig P7920.
Momenteel is dit rijtuig een belangrijk deel van de huidige tentoonstelling "Expeditie Posttrein".
De tien postrijtuigen die NS in 1949 bestelt, gaan in 1952 het spoor op. Ze hebben een paar nieuwe snuffels: TL-verlichting, elektrisch verlichte sluitsleutels, treep plankverlichting en verlichte koersborden achter de voorruit. De sorteer- en postzakkenafdeling neemt de meeste ruimte in van het rijtuig. Aan de ene kant staat een groot aantal loketkasten. Sommige kasten zijn draaibaar, om de ruiten achter de kasten schoon te kunnen maken. Aan de andere kant is een schortafel, een kachel en twee bundelkasten met binnenlades en lossen, 4 dubbele schuifdeuren. In het begin rijdt het postrijtuig mee met binnenlades reizigerstreinen. Omdat NS kortere stops wil op de stations, is er te weinig tijd voor het laden en lossen. De rijtuigen gaan daarom steeds meer in aparte posttreinen dienstdoen. In 1979 gaat de P7920 uit dienst en werd door de PTT geschonken aan het museum.



Het nieuwe raadsel
Wat zijn dit voor voorwerpen en waar zijn die in het museum te vinden??



En als laatste bijdrage in deze uitgave een correctie/verbetering:
Bij het raadsel met het breedspoor voor De Arend (VD-digitaal 64) werd vermeld dat dit 1668 mm was. Dat klopt niet, het moet 1945 mm zijn! Wel breedspoor dus, maar een andere maat breedspoor. Er werd in 1839 voor de eerste spoorlijn in Nederland gekozen voor een spoor van 2 meter breed. En dat was 1945 mm tussen de rails.
Die 1668 mm is de spoorwijdte zoals die bijvoorbeeld op het Iberische Schiereiland (Spanje en Portugal) wordt toegepast.
Met dank aan de Vrienden Ciska Simons, Tammo Wellinga en Bram Hakstege.

Naschrift: Ruim 60% van alle spoorwegen in de wereld maakt gebruik van het zogenaamde "normaalspoor". De oorsprong hiervan is een wijdte van 4 voet en 1½ inch, oftewel 1435 mm. En de andere 40%? Dat is een mengelmoois van allerlei spoorbreedtes van smalspoor (bijvoorbeeld 600mm) tot spoorwegen met allerhande vormen van breedspoor (breder dan 1435 mm).

Uitgave december 2022

De volgende uitgave is gepland voor maandag, de 19^{de} december 2022.

Bijdragen?

Als U ook een bijdrage wilt leveren, stuur dan Uw eventuele opmerkingen, suggesties of foto's naar:

[redactie@vriendennsm.nl](#)
[editor@vriendennsm.nl](#)
[www.vriendennsm.nl](#)
[www.spoorwegmuseum.nl](#)

Redactie & layout: Rick Meijer
Eindredactie: Peter van Dorp
Kopfoto: Robin Binsbergen

Deze e-mail is verzonden aan [\[email\]](#).
Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#).
U kunt ook uw gegevens [inzien](#) en [wijzigen](#).
Voor een goede ontvangst voegt u [redactie@vriendennsm.nl](#) toe aan uw adresboek.